

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Кафедра державного управління
та місцевого самоврядування

СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

збірник наукових праць
Випуск 2, 2014 р.

Рівне – 2014

Зміст випуску

<i>ТЕОРЕТИКО-МЕТОДО-ЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Драган І.О. Формування нових управлінських підходів до взаємодії суб'єктів природо-ресурсних відносин.....	7
	Кальниш Ю. Г. Тенденції сучасного конституційного процесу: виклики для України.....	13
	Коваленко М. М. Богословська спадщина та державне управління: закономірність синтезу	17
	Пархоменко-Куцевіл О. І. Сучасні кадрові технології в системі державної служби України: теоретико-методологічні засади	24
	Римар М. В., Ватаманюк-Зелінська У. З. Нова економічна модель розвитку України в аспекті формування інтеграційних об'єднань у машинобудівному комплексі	31
	Романенко Є. О. Шляхи вдосконалення державної інформаційної політики України та державної комунікативної політики: дихотомія проблеми	36
	Акімова Л. М. Теоретико-методологічне обґрунтування аспектів державного регулювання ринку фінансових послуг	44
	Антонова С. Є., Вострікова Н. В. Інформаційно-аналітична підтримка прийняття управлінських рішень при державному управлінні водогосподарським комплексом України.....	49
	Лещенко С. І., Зелений В. М. Удосконалення державного регулювання інноваційної діяльності в Україні.....	56
	Корбутяк В. І., Герасимчук І. В. Необхідність розробки та основні засади новітньої концепції реформи медицини в Україні	61
	Павлов В. І., Ляхович О. О. Державне регулювання проектами державно-приватного партнерства в науково-інноваційній сфері України	67
<i>ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Акімов О. О. Психологічні складові процесу підготовки фахівців в галузі знань «державне управління» до міжкультурної комунікації	74
	Алейнікова О. В. Управлінський аспект стійкого розвитку самоорганізованої бізнес-системи	81
	Бондарчук Н. В. Соціальні пріоритети при формуванні державної політики розвитку інноваційного потенціалу України	86
	Шпак Ю. В. Формування системи продовольчої безпеки в Україні в умовах глобалізації ринків.....	91
	Сазонець І. Л., Маланчук Л. О. Економіко-екологічні механізми державного регулювання мінерально-сировинних ресурсів	98

Зміст випуску

	Федина К. М.	
	Пріоритетні напрямки реалізації енергозбереження в регіоні.....	103
	Цимбаюк В. І., Циганюк М. В.	
	Теоретико-правові аспекти організації судово-бухгалтерської експертизи.....	107
	Шанюк В. І.	
	Діаріуш і розвиток української журналістики	110
	Ярощук В. Г.	
	Принцип екологічної безпеки у водному праві України	116
	Галкін І. Г., Іщенко О. М.	
	Особливості кваліфікації злочинів при юридичній та фактичній помилці.....	122
	Вовк Ю. Є.	
	Місце та роль уряду в системі вищих органів державної влади і управління в період директорії української народної республіки.....	126
	Мельничук Ю. І.	
	Морально-етичні принципи медіації в Україні.....	131
	Водоп'ян Т. В.	
	Окремі проблеми вирішення справ про визнання недійсними правочинів, укладених адієздатною особою	135
	Сидорук В. Й.	
	Слово, що кликало до бою	139
	Луцьок П. О., Самороков В. О.	
	Розвиток адвокатури як один зі шляхів демократизації суспільства	144
<i>ЗАРУБІЖ- НИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВ- НОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Tomasz Wołowicz, Sylwia Ćmiel	
	Konsekwencje prawne norm zadłużenia jednostek amozządu terytorialnego według przepisów ustawy o finansach publicznych.....	149
	Іванюта П. В.	
	Роль держави в регулюванні ринкових відносин з врахуванням зарубіжного досвіду	159
	Малиновська О. А.	
	Європейський досвід інтеграції іммігрантів і уроки для України	164
	Петроє О. М.	
	Євро-інтеграційні пріоритети розвитку системи соціального діалогу в Україні	174
	Вимоги до оформлення статей.....	181

Contents of the issue

Contents of this issue

<i>THE THEORETICAL AND METHO- DOLOGICAL ASPECTS OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	<p>Dragan I. Formation of new administrative approaches to interaction subjects of natural resource relations 7</p> <p>Kal'nysh Y. Trends in modern constitutional process: challenges for Ukraine 13</p> <p>Kovalenko M. Theological heritage and governance: synthesis pattern 17</p> <p>Parhomenko-Kutsevil O. The modern technology personnel in the civil service of Ukraine: theoretical and methodological aspects 24</p> <p>Rymar M., Vatamanyuk-Zielinska U. New economic model of Ukraine concerning the establishment of integration associations in mechanical engineering 31</p> <p>Romanenko E. Ways to improve public policy information and Ukraine state communications policy: the dichotomy problems 36</p> <p>Akimova L. Theoretical and practical bases of the state regulation of financial services 44</p> <p>Antonov S., Vostrikova N. Information and analytical support of managerial decision making at the public administration of Ukrainian water complex 49</p> <p>Leshchenko S., Zelenuy V. Improving the regulation of innovation in Ukraine 56</p> <p>Korbutyak V., Gerasymchuk T. The need for development and the basic principles of the new concept of reform of medicine in Ukraine 61</p> <p>Pavlov V., Liakhovich O. State regulation of public-private partnerships in research and innovation field of Ukraine 67</p>
<i>THE PRACTICAL ASPECTS OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	<p>Akimov O. Psychological components of training in knowledge "governance" to intercultural communication 74</p> <p>Aleynikova O. Management aspects sustainable development of self-organizing business 81</p> <p>Bondarchuk N. V. Social priorities in the formation of public policy innovative potential Ukraine 86</p> <p>Shpak Yu. Formation of food security in Ukraine in globalizing markets 91</p> <p>Sazonets I., Malanchuk L. Economic and environmental state regulation of mineral resources 98</p>

	Fedina K.		
	Priority directions in realization of regional energy saving	103	
	Tsybaliuk V., Tsyhanyuk M.		
	Theoretical and legal aspects of forensic accounting.....	107	
	Shanyuk V.		
	Diariush and development of Ukrainian journalism.....	110	
	Yaroshchuk V.		
	Principle of ecological security of water law in Ukraine.....	116	
	Galkin I., Ischenko A.		
	Features of qualification of crimes attached to legal and actual errors....	122	
	Vovk Yu.,		
	Place and role of government in the higher of government and administration during the Ukrainian people's republic directory.....	126	
	Melnychuk Y.		
	Moral and ethical principles of mediation in Ukraine.....	131	
	Vodop'yan T.,		
	Some problems for handling a case for annulment transactions entered concluded incapacitated person.....	135	
	Sidoruk W.		
	A word calling in fight.....	139	
	Lutsyuk P., Samorokov V.,		
	Development of the employment as one of the ways of the democratization of society.....	144	
<i>THE FOREIGN GOVERNMENT EXPERIENCE OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	Thomas Wołowiec, Sylwia Ćmiel		
	Legal consequences of the standards of local government debt in a case of the act on public finance	149	
	Ivaniuta P.		
	The state's role in the regulation of the market and with regard to foreign experience	159	
	Malynovska O.		
	European experience of integration of immigrants and lessons for Ukraine	164	
	Petroye A. M.,		
	Euro-integration priorities of development system the social dialogue in Ukraine	174	
	Requirements for Authors.....	181	

Теоретико-методологічні аспекти державного управління

Література:

1. Концепція внесення змін до Конституції України [Електронний ресурс] : Проект Конституційної ассамблеї від 28.01.2014 р. — Режим доступу : <http://cau.in.ua/ua/news/id/dlja-shirokogo-gromadskogo-obgovorennja-proekt-koncepciji-vnesennja-zmin-do-konstituciji-ukrajini-792>.
2. Барабаш Ю. Г. Нариси з конституційного права [Текст] : зб. наук.пр. / Ю. Г. Барабаш. — Х. : Право, 2012. — 160 с.
3. Конституція і конституціоналізм в Україні: вибіркові проблеми [Текст] : [зб. наук. пр. членів Тов-ва конституційного права з нагоди 10-ї річниці Конституції України] / відп. ред. В. М. Кампо. — К. : Купріянова, 2007. — 320 с.
4. Крусян А. Р. Сучасний український конституціоналізм [Текст] : монографія / А. Р. Крусян. — К. : Юрінком Інтер, 2010. — 560 с.
5. Ківалов С. В. Конституція України. Науково-практичний коментар [Текст] / С. В. Ківалов. — Х. : Право, 2011. — 517 с.
6. Погорілко В. Ф. Конституційні основи українського державотворення і розвиток безпосереднього народовладдя в Україні / В. Ф. Погорілко // Вісник Академії правових наук України [Текст]. — 2005. — № 3. — С. 54—65.
7. Скрипнюк В. М. Розвиток системи державної влади в Україні: конституційно-правові аспекти [Текст] : монограф. / В. М. Скрипнюк. — К. : Логос, 2010. — 504 с.
8. Шаповал В. М. Історія Основного Закону (конституційний процес в Україні у 1990—1996) / В. М. Шаповал, А. В. Корнеєв. — Х. : Фоліо, 2011. — 111 с.
9. Список действующих конституций // Википедия [Электронный ресурс]. — Режим доступа: http://ru.wikipedia.org/wiki/Список_конституций_по_году_принятия.

References:

1. TheofficialsireofConstitutionalAssembly (2014), "The concept of amending the Constitution of Ukraine", available at: <http://cau.in.ua/ua/news/id/dlja-shirokogo-gromadskogo-obgov-orenja-proekt-koncepciji-vnesennja-zmin-do-konstituciji-ukrajini-792>.
2. Barabash, Iu. H. (2012), *Narysy z konstytutsiinoho prava* [Essays on the constitutional rights], Pravo, Kharkiv, Ukraine.
3. Kampo V. M. (2007), *Konstytutsiia i konstytutsionalizm v Ukraini: vybirkovyi problemy* [The constitution and constitutionalism in Ukraine: sample problems], *Zbirnyk nauk. pr. chleniv Tov-va konstytutsiinoho prava z nahody 10-i richnytisi Konstytutsii Ukrainy*, Kupriianova, Kyiv, Ukraine.
4. Krusian, A. R. (2010), *Suchasnyi ukrainskyi konstytutsionalizm : monohrafiia* [The modern Ukrainian constitutionalism], Yurinkom Inter, Kyiv, Ukraine.
5. Kivalov, S.V. (2011) *Konstytutsiia Ukrainy. Naukovo-praktychnyi komentar* [The Constitution of Ukraine. Scientific and practical comment], Pravo, Kharkiv, Ukraine.
6. Pohorilko V.F. (2005), "The constitutional foundations of the Ukrainian state and development of direct democracy in Ukraine", *Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy*, vol. 3, pp. 54-65.
7. Skrypniuk, V. M. (2010), *Rozvytok systemy derzhavnoi vlady v Ukraini: konstytutsiino-pravovi aspekty* [The development of the system of government in Ukraine: Constitutional and legal aspects], Lohos, Kyiv, Ukraine.
8. Shapoval, V.M. (2011), *Istoriia Osnovnoho Zakonu (konstytutsiinyi protses v Ukraini u 1990-1996)* [History of the Fundamental Law (the constitutional process in Ukraine in 1990-1996)], Folio, Kharkiv, Ukraine.
9. The official site of Wikipedia, "List of the current Constitution", available at: http://ru.wikipedia.org/wiki/Spysok_konstytutsyi_po_hodu_pryniatya.

УДК 354 : 342.31

Коваленко М. М.,

д.держ.упр., доцент кафедри економічної теорії та фінансів
Харківського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління
при Президентові України, м. Київ

БОГОСЛОВСЬКА СПАДЩИНА ТА ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ: ЗАКОНОМІРНІСТЬ СИНТЕЗУ

Kovalenko M.,

Doctor of Public Administration, Associate Professor of Economics and Finance Department
Kharkiv Regional Institute of Public Administration
National Academy For Public Administration under the President of Ukraine, Kyiv

THEOLOGICAL HERITAGE AND GOVERNANCE: SYNTHESIS PATTERN

На основі аналізу новозавітної письменності та широкого кола богословських джерел від раннього християнства до сучасності вивчено богословське сприйняття державотворчих процесів, організації взаємовідносин між людиною, суспільством і державою. Висвітлена актуальність проведення досліджень принципів проблемних питань науки державного управління із врахуванням богословської християнської позиції.

Теоретико-методологічні аспекти державного управління

На основе анализа новозаветной письменности и широкого круга богословских источников от раннего христианства до современности изучено богословское восприятие процессов государственного строительства, организации взаимоотношений между человеком, обществом и государством. Освещена актуальность проведения исследований принципиальных проблемных вопросов науки государственного управления с учетом богословской христианской позиции.

Based on an analysis of the new testament literature and a wide range of theological sources from early christianity to modern theological perception studied processes of state building, the organization of the relationship between man, society and the state. Lighted the relevance of fundamental research problem questions science of public administration based on christian theological position.

Ключові слова: держава, державне управління, християнські цінності, влада, свобода.

Ключевые слова: государство, государственное управление, христианские ценности, власть, свобода.

Key words: state, public administration, christian values, power, freedom.

«Ви дорого куплені, – тож не ставайте рабами людей!»
(Коринтянам 7, 23)

Постановка проблеми

Історичний розвиток України, підписання економічної частини Угоди про асоціацію з ЄС, глобалізаційні фактори розвитку світової спільноти, соціо-еколого-економічні фактори, уподобання та політичні події лише загострили значимість практичних зрушень у сфері адаптації законодавчо-нормативних документів. Євроінтеграція України є інструментом реалізації стратегічних цілей і завдань національного соціально-економічного, громадсько-політичного, культурного розвитку. Найбільш складні проблеми знаходяться в економічній та екологічних сферах. Водночас намагання досягти зближення з євростандартами у громадсько-політичній та правовій сферах досить часто зустрічає значні труднощі щодо їх повноцінного впровадження, які постають із незавершеності економічних реформ в Україні та несформованості відповідного економіко-правового середовища, значного відставання у рівні економічного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

В науковій літературі не достатньо уваги приділяється дослідженню проблем адаптації, імплементації, апроксимації та гармонізації положень вітчизняного законодавства до європейських директив і стандартів у галузі екології, агропромислового сектору економіки. Найбільш розробленими питаннями щодо адаптації й імплементації є юриспруденція, державне управління у законодавстві України. Зазначені питання частково розкриті у працях: А. Бояра, О. Гладського, Л. Гальперіної, Н. Гончаренка, І. Єгорова, Я. Жаліло, О. Зелінської, Н. Малишевої, В. Муравйова, Н. Мушака, Л. Мельника, С. Науменка, В. Онищенко, С. Осики, О.

Оніщука, М. Калини, О. Ковальова, А. Копистира, Л. Приходченка, Р. Петрова, В. Папп, О. Сушка, О. Хорольського, О. Штефанюка та інших вчених.

Мета статті

Дослідження методичних підходів до адаптації законодавчо-нормативних документів України до ЄС.

Виклад основного матеріалу

До прийняття християнства на Русі у політичній сфері спостерігалася поліархія князів, які постійно змагалися і ворогували між собою. У духовно-світоглядній сфері панував політеїзм, грубе і жорстке ідолопоклонство. Характерною рисою дохристиянського періоду Русі були криваві жертвопринесення язичницьким богам, включаючи також і людські жертви.

Православна Церква наполегливо і цілеспрямовано проводила ідею єдності країни і народу, засуджувала міжусобиці й поділ. Загальна віра ставала домінуючим інтегративним чинником, що об'єднує народ в цілісний організм не тільки в релігійному, а й суспільно-політичному сенсі. Усвідомлення спільності історичних шляхів країни і народу, відповідальність за їх безпеку і добробут багато в чому сприяли становленню східнослов'янської етнічної самосвідомості. Єдність Русі, її земель і населення – одна з головних ідей творів усіх відомих давньоруських політичних, церковних діячів і письменників. Так, Даніїл, уродженець Чернігівщини, автор «Ходіння в Палестину», яке було написано не пізніше 1113, називав себе ігуменом «Руської землі». Він поставив лампаду над гробом Господнім «за вся князі наші і за усю Руську землю, за вся християни Руської землі».

В усвідомленні цієї політичної, духовної, культурної єдності вирішальна роль належала Православній Церкві. Мешканець Полоцька, Києва, Новгород, Пскова, житель Володимиро-Суздальської і Галицько-Волинської Русі, приходячи до православного храму на Літургію і слухаючи поминання митрополита Київського і всієї Русі рідною мовою, безумовно переймався почуттям спільності національної самосвідомості, належності до єдиного народу, єдиної культури. Християнське віровчення, християнська мораль, уся система релігійних християнських цінностей були тими стабілізуючими і консолідуючими основами, на яких будувалося духовно-моральне життя народу і на які спиралася система освіти та виховання.

Які ж цінності стають для наших громадян найдорожчими на сьогодні? Останнім часом у нашому українському суспільстві дуже активно, а й інколи агресивно, нав'язуються зовсім нові орієнтири, за яких для людини Україна, його нація стає найвищим за все. Ми теж виступаємо за здоровий патріотизм, але давайте розберемося, який зміст несе під собою гасло – «Україна понад усе?». У чому ж суть цього короткого заклику? Всього три слова, але яку квінтесенцію несе в собі цей вираз. Понад кого чи чого? Бога? Людських життів, у тому числі життів рідних і друзів, своїх дітей? Традиційних людських ідеалів і моральних цінностей?

Визначний церковний діяч, один із Отців Церкви і найшанованіших на Русі святих Василій Великий залишив такий завіт: «Спершу повинно подякувати Богові за все необхідне для щоденної потреби, що маємо, а потім вже користуватися маємо» [1, с. 341]. А якщо ні, то чи можна оцінити, інакше, ніж маловір'я, що рівносильне до приниження Бога? Та й самі «справи наші викривають нас, коли в скорботах звертаємося до всього іншого, тільки не до Бога» [7, с. 155].

Як говорив ще в 1918 р. – майже в аналогічних історичних обставинах у яких зараз опинилася наша Вітчизна – патріарх Тихон, «"аще не Господь созиждет дом, всеу трудишася зиждущие" його, марно рано встають і пізно просиджують (Псалом 126, 1). Це виповнилося в давнину на вавилонських будівельниках. Збувається тепер і на наших очах. І наші будівельники бажають створити собі ім'я, своїми реформами і декретами облагодіяти не тільки нещасний російський народ, а й увесь світ ... І цю зарозумілу затію їх спіткає та ж доля, що й задуми вавилонян: замість блага принесеться гірке розчарування. Бажаючи зробити нас багатими ... вони насправді перетворюють нас в нещасних, жалюгідних, жебраків і голих (див.:

Апокаліпсис 3, 17). Замість так ще недавно великої, могутньої, страшною для ворогів і сильною країни вони зробили з неї одне жалюгідне ім'я, порожнє місце... І вся ця розруха і недоліки від того, що без Бога будується нині держава. Хіба чули ми з вуст наших правителів святе ім'я Господнє в наших численних радах, парламентах, предпарламентах? Ні, вони покладаються тільки на свої сили, бажають зробити ім'я собі, а не так, як наші благочестиві пращури, які не собі, а імені Господа віддавали славу. Від того Вишній посміється планам нашим і зруйнує поради наші». [2, с.228, 229].

Отже, застосування вищевказаного національного гасла українців, що отримав таку популярність серед пересічних громадян і у певних колах суспільства вважається навіть національною ідеєю, лише формалізує наше відношення до Бога – повсякденне, часом непомітне для свідомості «приниження Бога». І в цьому криється одна з основних причин тієї загальної трагедії яку переживає наша країна останнім часом, що супроводжується елементарним розпорошенням та знищенням її населення.

До безстыдного з боку українського суспільства «приниження Бога» додається ще й постійно зростаюче свавілля, яке розповсюджується від «еліти» країни до звичайних громадян немов масовий психоз. Так, з одного боку, «велике благо – свобода, якщо вона правильно розуміється: як свобода від зла, що не утискує інших та не переходить у самоправство і свавілля», – як писав святитель Тихон Московський. З іншого боку, як вчить Антоній Великий [с. 171], «якщо приступиш до якогось діла і не бачиш на те волі Божої, ні за що не роби того».

Чи була воля Бога на те, щоб знищувати цілі регіони країни за досить суперечливим обґрунтуванням з боку влади? Чи була воля Божа на те, щоб шляхом притиснення власного народу домагатися видимості фінансової стабілізації? Звичайно, з точки зору закріплення на державному рівні «ринкової» ідеології та встановлення в свідомості населення потрібних владі установок, це можна сприймати. Але сама химерність цієї «стабілізації» (яку ілюструють сьогоднішні події) стають доказом прямо протилежного – розпалення громадянської війни із тисячами жертв та поглиблення економічної кризи, про що олігархічні засоби масової інформації найчастіше говорять як про «перемогу» української державності та перші кроки «процвітання» українського народу.

Наскільки жорстке дотримання монетаристського економічного штамп, що передбачає абсолютне

дерегулювання з боку держави і суттєве посилення ролі банкірів в економіці країни, нав'язаного Міжнародним валютним фондом, який призводить до тотального розграбування національного надбання країни, можна пов'язати з волею Божою? Чи важливо і зараз настільки прискорювати процеси (наприклад, приватизацію) на які в промислово розвинених державах йшли десятки років?

Ці питання не пусті – попереджень вже достатньо як у господарській, так і в соціальній сфері функціонування держави. Яка ж мета останніх соціально-економічних перетворень? Ніщо не говорить про те, що колоніально-олігархічну модель економіки передбачалося замінити чимось, що мало б під собою якісь вірогідні або хоча б абстрактно-духовні основи. Цілком свідомо прокладається шлях суспільству, заснованому на змаганні свавілля пов'язаного із владою грошей (які, до речі, той же Василь Великий визначає як «початок усіх зол» [7, с. 159]). «З того ж отруйного джерела гріха вийшла велика спокуса чуттєвих земних благ, якими і спокусився наш народ забувши про єдине на потребу» [8, с. 236].

Навіть з урахуванням того, що політико-економічне свавілля прикривається благою метою – корінним реформуванням економіки, подоланням наслідків розвитку господарства за колоніально-олігархічним типом, – справа не змінюється: «говорити або робити, навіть добрі, не до творіння віри, значить ображати Святого Духа Божого» [7, с. 288]. Адже, як казав патріарх Алексій (Симанський), «ті, хто ревнує про істинну мудрість повинні піднімати дух людей від рабською нищості і духовного розслаблення до вільного розкриття і прояву його сил, але в той же час затверджувати його у вільній, без коливань, і нелицемірній покорі закону ... і охороняти від свавілля, яке є спотворенням і перекинуванням свободи» [8, с. 377].

Отже, якщо у суспільстві панує «презирство Бога» та свавілля, яке розповсюджується при активній участі вищої державної влади, то як у такому випадку розуміти нам слова святого апостола Павла із Послання до римлян (глава 13), а саме: «Нехай кожна людина кориться вищій владі, бо немає влади, як не від Бога, і влади існуючі встановлені від Бога. Тому той, хто противиться владі, противиться Божій постанові; а ті, хто противиться, самі візьмуть осуд на себе. Бо володарі пострах не на добрі діла, а на злі. Хочеш не боятися влади? Роби добро, і матимеш похвалу від неї, бо володар Божий слуга, тобі на добро. А як чиниш ти зле, то бійся, бо не дарма він носить меча, він бо Божий

слуга, месник у гніві злочинцеві! Тому треба коритися не тільки ради страху кари, але й ради сумління».

Чи можна звідси робити висновок про релігійне освячення всякого веління носія фізичної влади, аж до нього самого? Зрозуміло, ні. Як пише Микола Фіолетов у своїх «Нарисах християнської апологетики»: «Таке уявлення, насамперед, рішуче суперечить основному положенню, що проходить через все вчення євангельське і апостольське, що немає на землі такої сили і влади, які могли б протистояти совісті та релігійній свідомості християнина. Ніщо не може змусити християнина визнати те, що суперечило б його вірі. Перша заповідь для нього, що міститься в тих же апостольських посланнях, говорить про те, що він повинен коритися більше Богу, ніж людям. Судіть, – відповідали апостоли на вимогу іудейської влади відмовитися говорити учням про ім'я Ісуса, – чи справедливо перед Богом слухати вас більше, ніж Бога? (Дії 4, 18-19). І незлічиму кількість християнських мучеників, над якими ні вогонь, ні вода, ні холоднеча не могли здобути перемоги, своєю кров'ю відобразили цей принцип. Як далеко від цього ступеня духовної незалежності більшість тих, хто дорікає християнство в «примиренстві» з владою. Ті місця апостольських послань, в яких йдеться про «боговстановлення» влади, згідно певного розуміння отців Церкви, означають визнання необхідності самої держави (в історичних умовах не перетвореного ще людства), самого державного порядку і влади, його організації. Влада державна боговстановлена в такому ж сенсі, як і взагалі природний порядок природи (оскільки він не збочений), як історично необхідний шлях розвитку, як умова мирного існування».

Так, перш за все, апостол Павло в цьому посланні говорить про одну з найважливіших особливостей Божого світоустрою – про ієрархію. Тобто створений Ним світ влаштований так, що має свою структуру, і структура ця визначається різними видами влади: влада Божа над цим світом, влада людини над природою, влада правителів над підданими, владу чоловіка над дружиною, влада батьків над дітьми. Безвладдя, анархія, порушує саму гармонію цього світу, його організованість і впорядкованість, і, отже, є справою богопротивною. Влада зберігає світ від згубного безладу, від смуту,

Але християнство не може визнати державу кінцевою метою, якщо вона поглинає особистість і претендує на усю її сутність. «Християнство виключає всяке поклоніння ідолам і кумирам, що поневолюють

душу, бо таке перетворення держави із засобу на самоціль, перетворення людей на засіб для власної їх організації є корінним збоченням людського життя, нісенітниця, з точки зору здорового глузду. Держава розглядається в християнстві як історично необхідна організація в природному, схильному до гріха, не перетвореному ще людстві. Необхідність в державі виникає внаслідок гріха, що спричинив за собою поділ людства, порушення його духовно-організаційної єдності. Але, виникнувши внаслідок гріха, воно є саме по собі не гріхом, а засобом, що обмежує зовнішні наслідки гріха, – засобом обмеження зовнішніх проявів зла, засобом створення зовнішнього порядку, необхідного для забезпечення можливості спокійного життя і діяльності» [11].

Форми державної влади можуть бути різні на протязі історії. І, як і у випадку з формами суспільного устрою, можна говорити про перевагу одних форм влади над іншими. «Блаженна на землі вітчизна, яка доставляє своїм громадянам засоби досягати вітчизни небесної!» – писав святий Філарет, митрополит Московський. Але важливо розуміти, що існує нерозривний зв'язок між формою державної влади та станом суспільства, і ніяка форма правління не може бути насаджена штучно. Які піддані, такої влади вони і гідні.

При цьому важливо розуміти, що одна влада може бути встановлена Богом, а інша – допущена їм для приведення суспільства «до тями» (якщо так можна висловитися). Досить згадати біблійну історію, історію Візантії та інших держав, щоб зрозуміти, що у владі можуть опинитися і лиходії або ті, хто захопивши цю владу беззаконно використовують її не на благо, а на зло. А в цьому випадку така держава нітрохи не краща «зграї розбійників», як характеризує її блаженний Августин: «За відсутності справедливості, що таке держава, як не проста розбійницька згряя, так само, як і розбійницька згряя що таке, як не держава? І вони (розбійники) представляють собою суспільство людей, управляються начальством, пов'язані обопільною угодою, ділять здобич за встановленим законом. Коли подібна шайка занепалих людей досягає таких розмірів, що захоплює міста і країни і підпорядковує своїй владі народ, тоді відкрито отримує назву держави». Звичайно не такій державі пропонує свою заповідь покори «не за страх, а за совість» апостол Павло.

На щастя, Святе Письмо дуже чітко встановлює для християнина ті межі підпорядкування і слухняності владі (державній, владі батьків тощо), якими він повинен керуватися у своєму житті. Вони визначаються вищими

законами Божественної Правди. Підпорядкування владі має межі: у тих випадках, коли влада перешкоджає людині проявляти слухняність Богові, підкорятися такій владі не слід: «Бога повинно слухатися більш, ніж людей!» (Дії 5, 29). Ця думка ясно виражена в святоотцівських творіннях. «Владу повинно слухатися в усьому, що не перешкоджає Божим заповідям» [пр. 79. гл. 2].

Покора владі, підпорядкування законам, встановленим у суспільстві, не має нічого спільного з чоловіковідництвом, що, навпаки, вважається гріхом та губить людську душу. Безумовно, світська влада, якщо вона не закликає до беззаконня, повинна заслуговувати на повагу суспільства, але схилання перед владою, як такої, треба відрізнити від поклоніння конкретній особі або особам, що здійснюють цю владу. Християнин призивається до внутрішньої свободи. Вільна людина вільно служить владі, тому що любить свою країну. Вільна людина відповідально виконує свою роботу, тому що любить місце свого служіння, бажає процвітання організації в якій працює. А раб – прислуговує конкретній особі, обожнюючи його, забуваючи про те, що саме ця особа (або особи) відрізняються від інших лише підвищеною мірою виробничої та соціальної відповідальності, а зовсім не святістю.

Що таке уряд – нехай саме що ні є вище або центральне? Уряд - це службовці, тобто слуги народу. Суспільство наймає або призначає їх (засновує інститут влади) для власного саморегулювання, для передачі їм функцій, що забезпечують виконання закону, правопорядок, що забезпечують умови для підтримки і процвітання всього здорового у суспільстві та боротьби з усім нездоровим. Чи правильно буде, якщо слуги народу стануть поводитися, виходячи виключно з власних егоїстичних інтересів? Якщо ми наймаємо кухаря, то це він повинен знати про наші уподобання в їжі, а не нав'язувати нам свої смаки і готувати їжу, яка подобається виключно їй. Так і тут, у відносинах між цивільними особами і особами, які перебувають на державній службі, не можна ставити віз попереду коня.

Отже, підпорядкування законній владі зовсім не означає підпорядкування усім примхам її представників. Перенесення святості з інституту влади на окреме обличчя, яке має до того ніяких особистих заслуг, противно духу християнства. Навпаки, борг і честь християнина, як писав Г. Державін, «істину царям з посмішкою говорити». З посмішкою, означає – з любов'ю! Тому що істина, сказана з ненавистю або

ворожнечю, злістю або роздратуванням, вже перестає бути істиною. Християнська нелицемірна любов неодмінна складова істини і смиренності. Тільки в такому випадку слово правди набуває ту саму божественну енергію, яка здатна перетворювати світ.

В «Основах соціальної концепції Православної Церкви» написано: «Якщо влада примушує православних віруючих зректись Христа і Його Церкви, а також до гріховних, шкідливих для душі дій, Церква повинна відмовити державі в слухняності. Християнин, за велінням совісті, може не виконати веління влади, яке примушує до тяжкого гріха. У разі неможливості підкоритися державним законам і розпорядженням влади з боку церковної Повноти, церковне Священноначаліє після належного розгляду питання може вдатися до таких дій: вступити в прямий діалог з владою щодо проблеми, яка виникла; закликати народ застосувати механізми народовладдя для зміни законодавства або перегляду рішення влади; звернутися до міжнародних інстанцій і до світової суспільної думки; звернутися до своїх чад із закликом до мирної громадянської непокори.»

Християнин не має права засуджувати конкретних людей («не судить і не судимі будете»), не має права виносити рішення про безумовну і остаточну винність засуджуваного. Але він має право викривати гріхи людини (а не його самого!) в ситуаціях, коли це необхідно для спасіння душі цієї людини або для порятунку оточуючих, що були свідками цих гріхів, а також оцінювати діяння влади і виробляти своє ставлення до того чи іншого явища.

Християнин не боїться захищати християнські принципи і не прагне нікому догоджати заради світських радощів, і, перш за все, тому, що він любить свою країну і переживає за долю Вітчизни. Саме любов і дає йому таке право.

Святий праведний Іоанн Кронштадтський так писав про любов до земної Вітчизни: «Люби вітчизні земну ... вона тебе виховала, відрізняла, вшанувала, всім задовольняє; але особливо люби вітчизну небесну ... та вітчизна незрівнянно дорожче цього, тому що вона свята, і праведна, нетлінна. Ця вітчизна заслужена тобі безцінною кров'ю Сина Божого. Але щоб бути членами тієї вітчизни, поважай і люби (її) закони, як ти зобов'язаний поважати і поважаєш закони земної вітчизни».

Вважається, що політика – брудна справа, і якщо не хочеш забруднитися, краще не «ходити на раду нечестивих», не брати участі в політичних справах. Але,

насправді, політика – справа ні брудна, ні чиста, як і багато іншого, політика – річ абсолютно нейтральна сама по собі, і тільки люди моральні чи аморальні роблять її або чистою, або брудною. Як казав митрополит Філарет Московський: «Вода, хоча і є в ній мул, є чистою, коли він лежить на дні, але коли якимось неправильним рухом мул піднімається вгору, вся чиста до того часу вода втрачає вигляд чистоти і є мутною. Подібно до цього, суспільство людське, хоча і є в ньому частина людей недобрих, є чистим, благополучним і благополучним, коли ця нещасна стихія лежить на дні, коли люди недобрі по справедливості зневажені в загальній думці, не досягають влади, пошани і впливу на інших; але коли недобра стихія піднімається вгору, коли люди недобрі досягають влади, пошани і впливу на інших, тоді вони каламутять і чисту воду, і добрих людей, – або своїм впливом вводять в спокусу, або своєю силою піддають утрудненням і скорботі та, зростаючи в силі, шкодять цілому суспільству». Але чи це привід опустити руки для людини, яка наділена відповідними талантами? Зрозуміло, не всі повинні йти в політику. Але, якщо ти міг би піти і принести користь, а ти зневажаєш цим, не бажаючи забруднитися, значить, за твоєю бездіяльністю, потуранням і пасивністю й буде відбуватися зло. «Поганий громадянин царства земного і для Небесного Царства не придатний», – говорив святий Філарет.

Таким чином, помилково зрозумілі християнські істини позбавляють християнина тієї духовної свободи, яку обіцяв їм Спаситель. Хибне розуміння смирення закабалає його і робить з нього раба, дійсно нічого не вартого і ні на що не здатного. А за втратою внутрішньої духовної свободи, що становить основу людської гідності, завжди слідує настання реального економічного і політичного рабства, і навіть втрата своєї держави.

Висновки

В даний час вища державна влада в процесі формування ідеології щодо згуртованості суспільства на досягнення певних цілей намагається не помічати християнських коренів нашої країни. Через усе православне богослов'я проходить завіт про збереження моральності в суспільстві, забезпечення духовної, культурної, моральної та патріотичної освіти й виховання. Прилучення наших людей, насамперед підростаючого покоління, до вікових культурних і релігійних цінностей нашого православного народу буде кращою гарантією їхнього намагання

дотримуватимуться норм гідності, честі й совісті людини, зробить міцний фундамент для всебічного розвитку держави та суспільства. Якщо держава не тоталітарна, яка «штампуює» біороботів готових вмирати за міфічні ідеї, то вона усвідомлює своє покликання упорядковувати життя народу на засадах добра й правди, піклуючись про матеріальний і духовний добробут суспільства, стимулює відтворення та накопичення людського духовного та інтелектуального потенціалу.

Якнайшвидшої перебудови вимагає системи підготовки кадрів державного управління. Їх комплексна підготовка крім постійно зростаючого професійного рівня управлінської компетенції, в обов'язковому порядку, повинна включити в себе такі підходи обґрунтування соціально-економічного розвитку суспільства, які ґрунтуються на духовних, моральних цінностях, культурно-історичних традиціях нашого народу.

Сучасна ситуація вимагає від науки державного управління формулювання позитивного соціально-економічного вчення державного будівництва, заснованого на християнському вченні як одному із глибинних, цілісних позитивних уявлень про людину, суспільство, державу.

Література:

1. Осипов А.И. Православие и духовная безопасность [Текст] / А. И. Осипов. — Минск : Белорусская Православная Церковь, 2013. — 224 с.
2. Симонов В.В. (игумен Филипп) Церковь — общество — хозяйство [Текст] / В. В. Симонов; отв. ред. Д.С. Львов. — М.: Наука, 2005. — 702 с.
3. Тошкова С. З Джерела вічної книги. Спроба економічного прочитання Біблії / С. Тошкова. / пер. із болгар. М. Ярмолюка, Т. Ярмолюка. — Львів: Кальварія, 2005. — 168 с.
4. Шарапов С. Бедность и богатство. Православная этика предпринимательства [Текст] / С. Шарапов, М. Улыбышева. — М.: «Ковчег», 2011. — 320 с.
5. Шпидлик Ф. Духовная традиция Восточного христианства: Систематическое изложение [Текст] / Ф. Шпидлик. — М.: Паолина, 2000. — 496 с.
6. Яннарас Х. Вера Церкви: Введение в православное богословие [Текст] / Х. Яннарас. — М.: Центр по изуч. религий, 1992. — 232 с.
7. Василий Великий. Духовные наставления [Текст] / Василий Великий. — М.: «Ковчег», 1998. — 464с.
8. Мысли русских патриархов от начала до наших дней [Текст]. — М.: Сретенский монастырь; «Новая книга»; «Ковчег», 1999. — 560 с.
9. Свт. Тихон (Белавин). Послание Святейшего Патриарха Тихона Совету Народных Комиссаров по случаю первой годовщины октябрьской революции. От Святейшего Патриарха Тихона Совету Народных Комиссаров (13/26

октября 1918 г.) [Электронный ресурс]: Библиотека Святых отцов и Учителей Церкви. — Режим доступа: http://azbyka.ru/otechnik/?Tihon_Belavin/poslanie-patriarha-tihona-po-sluchaju-pervoj-godovshhiny-oktjabrskoj-revoljutsii.

10. Антоний Митрополит Сурожский. Труды [Текст] / Антоний Митрополит Сурожский. — М.: Практика, 2002. — 1080 с.

11. Фиолетов Н. Очерки христианской апологетики [Электронный ресурс]: Православная электронная библиотека / Н. Фиолетов. — Режим доступа: http://lib.pravmir.ru/library/readbook/2183#part_27629.

12. Блаженный Аврелий Августин. О граде Божьем [Электронный ресурс] : Библиотека Святых отцов и Учителей Церкви. — Режим доступа: http://azbyka.ru/otechnik/?Avrelij_Avgustin/o-grade-bozhem=1_5.

13. Василий Великий. Нравственные правила [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://ni-ka.com.ua/index.php?Lev=purcanon#vas148>.

14. Основисоціальної концепції Руської Православної Церкви [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://orthodox.org.ua/article/osnovi-sotsialnoi-kontseptsii-ruskoj-pravoslavnoi-tserkvi>.

15. Святитель Филарет Московский. Государственное учение Филарета, митрополита Московскаго [Электронный ресурс] : Библиотека Святых отцов и Учителей Церкви. — Режим доступа: http://azbyka.ru/otechnik/?Filaret_Moskovskij/gosudarstvennoe-uchenie.

References:

1. Osipov, A. I. (2013), *Pravoslavie i duhovnaja bezopasnost'* [Orthodoxy and spiritual security], Belorusskaja Pavoslavnaia Cerkov', Minsk.
2. Simonov V. V. (igumen Filipp) (2005), *Cerkov' — obshchestvo — hozjajstvo* [Church - Society - Economy], Nauka, Minsk.
3. Toshkova, S. Z (2005), *Dzherela vichnoi knyhy. Sproba ekonomichnoho prochyttannia Biblii* [Sources of eternal book. Trying economic reading of the Bible], Kalvariia, Lviv, Ukraine.
4. Sharapov S. (2011), *Bednost' i bogatstvo. Pravoslavnaia jetika predprinimatel'stva* [Poverty and wealth. Orthodox ethics of entrepreneurship], Kovcheg, Moskva.
5. Shpydyk F. (2000), *Dukhovnaia tradytsiia Vostochnoho khrystianstva: Systematicheskoe yzlozhenie* [The spiritual tradition of Eastern Christianity: A systematic presentation], Paolyne, Moskva.
6. Skrypchuk P.M. *Orhanizatsiyno-ekonomichni zasady annaras H. Vera Cerkvi: Vvedenie v pravoslavnoe bogoslovie* [Faith Church: An Introduction to Orthodox theology], Centr po izuch. Religij, Moskva.
7. Vasilij Velikij (1998), *Duhovnye nastavlenija* [Spiritual lessons], Kovcheg, Moskva.
8. *Myсли russkikh patriarhov ot nachala do nashih dnei* [Russian patriarchs thought from the beginning to the present day], Sretenskij monastyr', Novaja kniga, Kovcheg, Moskva.
9. Svt. Tihon (Belavin) *Poslanie Svjatejshego Patriarha Tihona Sovetu Narodnyh Komissarov po sluchaju pervoj godovshhiny oktjabr'skoj revoljucii. Ot Svjatejshego Patriarha Tihona Sovetu Narodnyh Komissarov (13/26 oktjabrja 1918 g.)* available at: http://azbyka.ru/otechnik/?Tihon_Belavin/poslanie-patriarha-tihona-po-sluchaju-pervoj-godovshhiny-oktjabrskoj-revoljutsii.

10. Antonij Mitropolit Surozhskij (2002), Trudy [Work], Praktika, Moskva.

11. Fioletov N. Oчерки hristianskoj apologetiki [Essays on Christian apologetics], available at: http://lib.pravmir.ru/library/readbook/2183#part_27629.

12. Blazhennyj Avrelij Avgustin. O grade Bozh'em, [City of God], available at: http://azbyka.ru/otechnik/?Avrelij_Avgustin/o-ade_bozhem=1_5.

13. Vasilij Velikij. Nравstvennye pravila, [Moral rules], available at: <http://ni-ka.com.ua/index.php?Levpurcanonvas148>.

14. Osnovi social'noї koncepcії Rus'koї Pravoslavnoї Cerkvi [Osnovi social'noї koncepcії Rus'koї Pravoslavnoї Cerkvi], available at: <http://orthodox.org.ua/article/osnovi-sotsialnoї-kontseptsії-rus-koї-pravoslavnoї-tserkvi>.

15. Svjatitel' Filaret Moskovskij. Gosudarstvennoe uchenie Filareta, mitropolita Moskovskago [State doctrine Filaret, Metropolitan of Moscow], available at: http://azbyka.ru/otechnik/?Filaret_Moskovskij/gosudarstvennoe-uchenie.

УДК 35.08 (477)

Пархоменко-Кутцеві О. І.,

д. держ. упр., головний науковий співробітник

ІПДУМСНАДУ, м. Київ

СУЧАСНІ КАДРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ

Parhomenko-Kutsevil O.,

Doctor of Public Administration, Head Researcher

IPDUMS NAPA, Kyiv

THE MODERN TECHNOLOGY PERSONNEL IN THE CIVIL SERVICE OF UKRAINE: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS

У статті проаналізовані основні кадрові технології в системі державної служби: відбір кадрів, мотивація, адаптація, підготовка та підвищення кваліфікації, формування кадрового резерву. Автором проаналізовано поняття «кадрова технологія», визначені характерні риси для кадрової технології. У статті кожна з кадрових технологій в системі державної служби розглядається окрема й пропонуються механізми удосконалення цих технологій. Через системний аналіз сучасних напрацювань з кадрового менеджменту автором запропоновані шляхи удосконалення відбору кадрів, мотивації, адаптації, підготовки та підвищення кваліфікації, формування кадрового резерву.

В статье проанализированы основные кадровые технологии в системе государственной службы: отбор кадров, мотивация, адаптация, подготовка и повышение квалификации, формирование кадрового резерва. Автором проанализированы понятия «кадровая технология», определены характерные черты для кадровой технологии. В статье каждая из кадровых технологий в системе государственной службы рассматривается отдельная, и предлагаются механизмы усовершенствования этих технологий. Через системный анализ современных наработок по кадровому менеджменту автором предложены пути совершенствования отбора кадров, мотивации, адаптации, подготовки и повышения квалификации, формирования кадрового резерва.

The paper analyzed the basic technology staffing in the public service: the selection of personnel, motivation, adaptation, training and professional development, formation of personnel reserve. The author analyzes the concept of "human resources technology" specified characteristics for HR technology. This paper each technology personnel in the public service is considered a separate and available mechanisms improving these technologies. Through systematic analysis of contemporary developments in human resource management authors suggested ways to improve recruitment, motivation, adaptation, training and professional development, formation of personnel reserve.

Ключові слова: державна служба, кадрові технології, відбір кадрів, мотивація, адаптація, підготовка та підвищення кваліфікації, формування кадрового резерву.

Ключевые слова: государственная служба, кадровые технологии, отбор кадров, мотивация, адаптация, подготовка и повышение квалификации, формирование кадрового резерва.

Keywords: public service, human technology, personnel selection, motivation, adaptation, training and professional development, formation of personnel reserve.